

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування державної установи «Полтавська установа
виконання покарань (№ 23)»
11.07.2024**

м. Полтава, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 11.07.2024 групою НПМ здійснено відвідування державної установи «Полтавська установа виконання покарань (№ 23)» (далі – УВП, Установа).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Носенко Владислав Володимирович, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Полтавській області (керівник групи НПМ);

Кармазін-Денисенко Лариса Олексіївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Чугай Олег Вікторович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Жила Владислав Віталійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Касай Костянтин Іванович, народний депутат України 9-го скликання, член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин, голова підкомітету з питань функціонування національного превентивного механізму;

Новікова-Фесенко Мар'яна Олександрівна, помічник-консультант на громадських засадах народного депутата України Касая Костянтина Івановича;

Яковенко Віра Сергіївна, представник громадської організації;

Беза Сергій Євгенійович, представник громадської організації.

Загальна інформація.

УВП знаходиться за адресою: Полтавська область, м. Полтава, вул. Юліана Матвійчука, 91.

Керівництво Установи:

начальник УВП – Череватий Михайло Миколайович;

заступник начальника УВП з інтендантського та господарського забезпечення – Сергієнко Володимир Миколайович;

заступник начальника УВП із соціально-виховної та психологічної роботи – Єгоров Андрій Вікторович.

Підпорядкування: Міністерство юстиції України, Міністр – Малюська Денис Леонтійович;

Департамент з питань виконання кримінальних покарань, начальник – Гречанюк Сергій Костянтинович.

Планове наповнення Установи – 700 осіб.

Станом на 11.07.2023 року в Установі перебувало 656 осіб, з них:

рахуються за слідчими правоохоронних органів області – 114;

рахуються за Службою Безпеки України – 2;

рахуються за судами – 236;

засуджених – 302; з них:

засуджених до довічного позбавлення волі – 9;

вирок не набрав законної сили – 2;

транзитно-пересильних – 11;

засуджених, залишених в установі для роботи з господарського обслуговування – 20;

неповнолітніх – 4.

Штатна чисельність персоналу державної установи «Полтавська установа виконання покарань (№23)» становить 213 посад (181 посада начальницького складу (42 – старший та середній начальницький склад, 139 – рядовий та молодший начальницький склад), 32 посади вільнонайманих працівників).

Станом на 11.07.2024 року загальний некомплект персоналу установи становить 9 посад, що складає 4,2% від загальної штатної чисельності персоналу установи, із них:

начальник відділення соціально-психологічної служби відділу соціально-виховної та психологічної служби – 1 шт.од. (підібрано кандидата);

оперуповноважений оперативного відділу – 1 шт.од. (підібрано кандидата);

старший по корпусу – 2 шт.од. (підібрано кандидатів, які проходять медичну комісію за місцем проживання);

оператор котельні – 3 шт.од.;

провідний інженер-енергетикінженерно-експлуатоційної групи відділу інтендадантського та господарського забезпечення – 1 шт.од.;

фахівець відділу по контролю за виконанням судових рішень – 1 шт. од.

За 2023 рік надійшли кошти за платні послуги в сумі – 410 152,00 грн, за перше півріччя 2024 року – 473 958,75 грн.

На утримання одного засудженого в місяць в установі у 2023 році було витрачено – 2 912,00 грн, у першому півріччі 2024 року – 2 856,00 грн.

Заробітна плата одного засудженого, якого залишено для виконання робіт з господарського обслуговування установи з 01 січня 2023 року в установі визначена не нижче законодавчо встановленого розміру мінімальної заробітної плати – 6 700,00 грн в місяць, з 01 січня 2024 року визначена не нижче законодавчо встановленого розміру мінімальної заробітної плати – 7 100,00 грн

в місяць, з 01 квітня 2024 року визначена не нижче законодавчо встановленого розміру мінімальної заробітної плати – 8 000,00 грн в місяць.

Установі кошти на капітальний та поточний ремонт у 2023 році та першому півріччі 2024 року з державного бюджету не виділялися.

Організація харчування засуджених і ув'язнених та доведення до них встановлених норм здійснюється у відповідності з вимогами керівних документів: постанови Кабінету Міністрів України від 16 червня 1992 р. № 336, наказу Міністерства юстиції України від 15.06.2021 № 2160/5. Засуджені забезпечуються харчуванням за 7 нормами: 1-А, 3-А, 3-Б, 4-А, 8-В, №394, в/п (за нормою харчування для осіб, хворих на туберкульоз, у відповідності з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1752).

Фактів надходження продуктів харчування з простроченими термінами реалізації не допускається. З боку медичних працівників встановлено контроль за якістю та умовами зберігання продовольчих товарів.

Станом на 01.07.2024 залишок продуктів харчування на продовольчому складі установи складає: борошна пшеничного 1 гатунку – 32 497 кг, борошна пшеничного 2 гатунку – 46,3 кг, крупа пшенична – 810 кг, крупа перлова – 861 кг, крупа ячмінна – 860 кг, крупа кукурудзяна – 1364 кг, горох – 916 кг, пшоно - 1568 кг, крупа вівсяна - 1117 кг, макаронні вироби – 1116 кг, блоки із яловичини знежилвані першого сорту – 2693 кг, консерви рибні – 42,6 кг, риба заморожена – 2230 кг, олія – 3546 кг, масло тваринне – 3,03 кг, сало – 1,97 кг, цукру – 1482 кг, чаю – 6,1 кг, солі – 25 кг, дріжджі – 8,5 кг, картопля свіжа – 4590 кг, капуста перероблена – 2017 кг, кабачки консервовані – 475 кг, огірки консервовані – 378 кг, морква солена - 206 кг, буряк свіжий – 196 кг, цибуля свіжа – 121 кг, томатна паста – 7,4 кг, сік яблучний – 3,2 кг, горіхи – 0,17 кг, сметана – 0,79 кг, сир твердий – 0,23 кг, сир кисломолочний – 5,7 кг, молоко – 37,7 кг, яйця курячі – 18 шт., фрукти сушені – 5,05 кг, лаврового листа – 0,67 кг, печиво – 0,25 кг, кава натуральна – 0,14 кг, какао – 0,06 кг, мед – 0,85 кг.

Лазне-пральне обслуговування засуджених та осіб, узятих під варту в основному відповідає вимогам наказу Міністерства юстиції України від 08.06.2012 № 849/5.

Миючими засобами на санітарно-гігієнічні потреби та для прання білизни засуджені забезпечені у відповідності з вимогами наказу Міністерства юстиції України від 10.02.2012 № 233/5 «Про норми витрат мила та мийних засобів».

Речовим майном та постільними речами, особи позбавлені волі забезпечені на 100%.

Забезпечення питною водою Установи здійснюється Комунальним підприємством «ПОЛТАВАВОДОКАНАЛ» згідно договору про закупівлю послуг з централізованого водопостачання від 31.01.2024 № 104-2-В/1-Г-24.

В установі продовжується робота по покращенню умов несення служби персоналу та приведенню об'єктів установи у відповідність до європейських стандартів.

Протягом I півріччя 2024 року за рахунок спецфонду установи проведено ремонтні роботи у 9 камерах із дотриманням приватного простору, зокрема завершено роботи камер № 52, 53 на 20 ліжко-місць кожна на посту №5.

Розпочато ремонтні роботи камери № 54 поста № 5. Окрім цього, обладнано 32 місця для засуджених, які залишені для виконання робіт з господарського обслуговування установи, із забезпеченням приватного простору, наразі проводиться поточний ремонт приміщення для прийому їжі відділення з господарського обслуговування установи.

Проведено косметичний ремонт спортивної зали та навчального класу для неповнолітніх осіб та поточний ремонт кімнати психоемоційного розвантаження.

Завершено поточний ремонт пекарні установи.

На даний час проведено поточний ремонт шести прогулянкових двориків для засуджених та осіб взятих під варту, які утримуються в установі.

Моніторинговою групою проведено опитування 153 осіб.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування НПМ було здійснено 02.02.2023.

За результатами попереднього відвідування групою НПМ було виявлено:

порушення права засуджених осіб на захист від катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність поводження та покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 21, 28 Конституції України, Стандарти КЗК) у частині недотримання норм площі камер для ув'язненого/засудженого, відсутністю санітарних вузлів, недостатнього освітлення у камерах та доступу до природного свіжого повітря, перешкоджання з боку керівництва установи на проведення опитування осіб, які перебували в УВП за відсутності третіх осіб та за умов, що виключають можливість прослуховування чи підслуховування;

порушення права на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, частина 1 стаття 28 Конституції України) в частині неналежного матеріально-побутового забезпечення деяких засуджених та ув'язнених, що не відповідає вимогам статті 11 Закону України «Про попереднє ув'язнення», пункту 1 глави 4 розділу IX ПВР та пунктів 19, 20, 21 Європейських пенітенціарних правил (Рекомендація № R (2006)2 Комітету Міністрів держав-учасниць) – порушення правил санітарії та гігієни у камерах; порушення вимог пункту 2.14 Положення про лазне-пральне обслуговування, перукарня у лазні не функціонує (відсутній будь-який інструмент, немає освітлення перукарні);

порушення вимог Правил техніки безпеки, а також Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ

України від 30.12.2014 № 1417 (експлуатація пошкоджених розеток, електрокабелів побутових електроприладів, які втратили ізоляційні здатності, електричні лампи розжарення без захисних плафонів закритого типу, використовуються саморобні подовжувачі, що може призвести до виникнення замикання та пожежі).

Рекомендації щодо виявлених недоліків виконані частково.

Серед позитивних змін у діяльності УПВ слід виділити наступне:

у 2023 році та протягом 1-го кварталу 2024 року за рахунок спецфонду Установи, проведено ремонтні роботи у 8 камерах із дотриманням приватного простору, зокрема завершено ремонтні роботи камери № 52 на посту № 5. У даній камері проведено штукатурку стін, облицювання підлоги кахельною плиткою, замінено вікна на металопластикові, обладнано відокремлений санітарний вузол та душ, замінено системи теплопостачання, водопостачання та водовідведення, електропостачання;

на даний час розпочато ремонтні роботи камери № 53 поста № 5;

обладнано 32 місця для засуджених, які залишені для виконання робіт з господарського обслуговування установи із забезпеченням приватного простору, наразі проводиться поточний ремонт приміщення для прийому їжі відділення господарського обслуговування;

проведено косметичний ремонт спортивної зали та навчального класу для неповнолітніх осіб та поточний ремонт кімнати психоемоційного розвантаження;

проведено ремонт покрівлі прогулянкових двориків режимного корпусу № 1;

проведено поточний ремонт трьох прогулянкових двориків для засуджених та осіб взятих під варту, які утримуються в установі.

на даний час розпочато ремонтні роботи камери № 53 поста № 5.

забезпечено роботу перукарні, яку обладнано столом, кріслом, табуреткою, тумбочкою та вішалкою.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Захист від катування та інші форми жорстокого поводження (стаття 5 Загальна декларація прав людини, стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

Абзацом 2 статті 11 Закону України «Про попереднє ув'язнення» встановлено, що норма площі в камері для однієї взятої під варту особи не може бути менше 2,5 м².

У той же час, на момент відвідування УВП в камерному приміщенні № 103 утримувалось 6 осіб, при тому, що згідно із наданою адміністрацією Інформації щодо норми площі камерних приміщень у державній установі «Полтавська

установа виконання покарань (№ 23)», загальна площа цього камерного приміщення складала 12,7 м², тобто 2,1 м² на одного ув'язненого.

У камері № 51 на момент відвідування УВП утримувалось 12 осіб, при тому, що згідно із наданою адміністрацією Інформації щодо норми площі камерних приміщень у державній установі «Полтавська установа виконання покарань (№ 23)», загальна площа цього камерного приміщення складала 24,5 м², тобто 2,04 м² на одного ув'язненого.

Також порушення норм площі на одного ув'язненого було встановлено у камерних приміщеннях № 52, 55, 56, 57, 73, 74.

Зокрема, було встановлено порушення температурного режиму у всіх камерах (крім платних, де встановлено кондиціонери). У камерах температура досягала + 35 °С.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Північно-східному міжрегіональному управлінню з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції України вжити належних заходів реагування щодо усунення наведених порушень та контроль за діяльністю Установи.

2. Державній установі «Полтавська установа виконання покарань (№ 23)» вжити належних заходів реагування щодо:

2.1. дотримання температурного режиму у камерах;

2.2. приведення норм площі на одного засудженого і ув'язненого у відповідність до вимог національних та міжнародних нормативно-правових актів.

**Керівник групи НПМ
Представник Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини у Полтавській області**

Владислав НОСЕНКО

Додатки до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

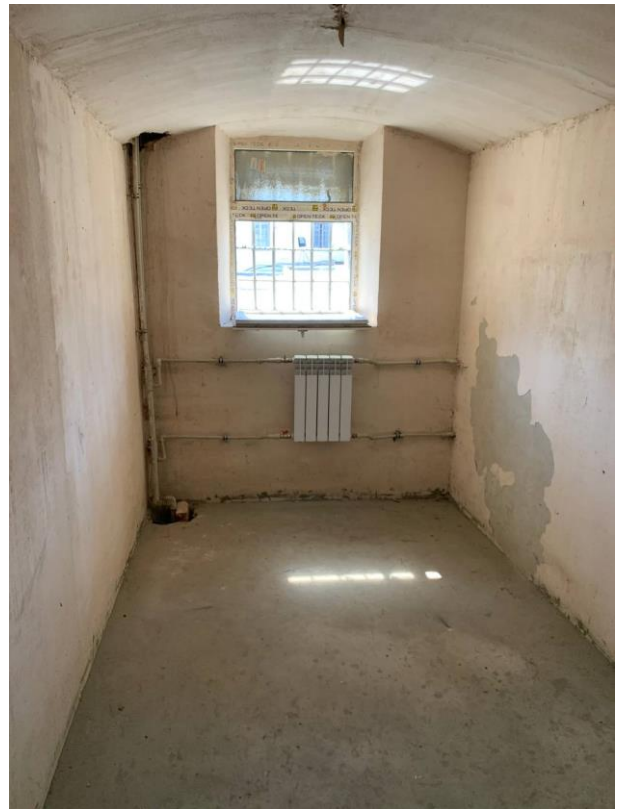
Фото 4

Φοτο 5

Φοτο 6

Φοτο 7

Φοτο 8

Фото 11

Фото 12

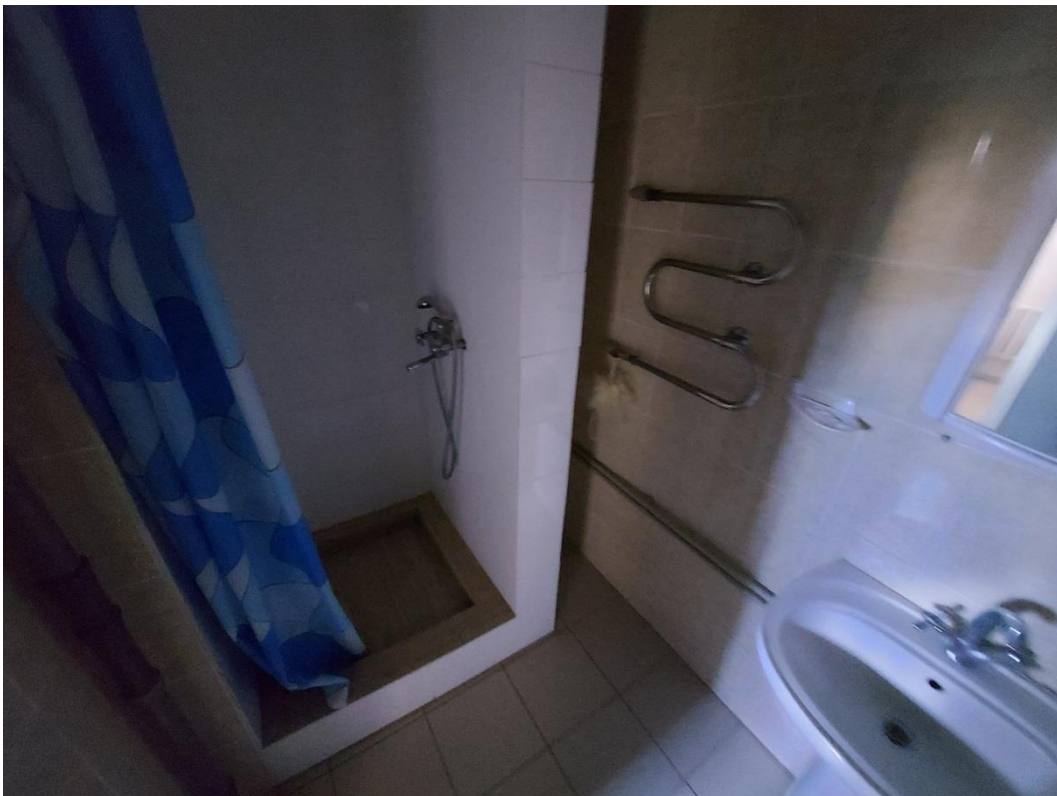

Фото 13

Фото 14

Фото 15

Фото 16

Фото 17

